

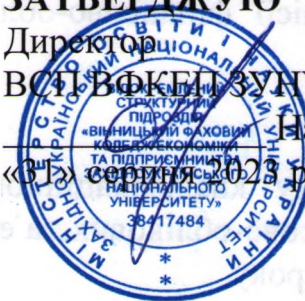
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ВІННИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія фінансово-облікових та економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ВСП ВФКЕІ ЗУНУ

Наталія ДОБІЖА
«31» серпня 2023 року

**ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ**

для студентів освітньо-професійного ступеня: фаховий молодший бакалавр
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійна програма «Економіка»
освітня кваліфікація : фаховий молодший бакалавр з економіки

2023 -2024 навчальний рік

Програма кваліфікаційного іспиту освітньої-професійної програми «Економіка» зі спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки проводиться у формі кваліфікаційного іспиту із присвоєнням освітньо-професійного ступеня – фаховий молодший бакалавр, та освітньої кваліфікації - фаховий молодший бакалавр з економіки..

Розробники: Леся Дончак, Діна Шкварук, Вадим Циганчук, викладачі циклової комісії фінансово-облікових та економічних дисциплін ВСП ВФЕП ЗУНУ

Програму кваліфікаційного іспиту затверджено на засіданні Циклової комісії фінансово-облікових та економічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2023 року

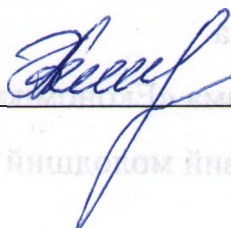
Голова циклової комісії

Ірина ПИЛЯВЕЦЬ

Схвалено Методичною радою ВСП ВФКЕП ЗУНУ, протокол № 1 від «31» серпня 2023 року

Голова методичної ради

Лілія ЗАБРОДІНА

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

1.1. Загальні положення

Навчальний процес у ВСП ВФКЕП ЗУНУ включає організаційні і дидактичні заходи, що мають на меті реалізацію змісту освіти на певному освітньо-професійному рівні у відповідності до державних стандартів освіти. Фахова перед вища освіта спрямована на фундаментальну, професійну й практичну підготовку студентів за відповідними освітньо-професійними ступенями.

Заключним етапом навчального процесу у навчальному закладі в процесі підготовки студентів за освітньо-професійним ступенем - фаховий молодший бакалавр» є кваліфікаційний іспит.. Кваліфікаційний іспит – це сукупність кваліфікаційних завдань, що дають можливість діагностувати рівень підготовки студентів, ступінь оволодіння професійними знаннями та вміннями реалізації виробничих компетенцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.

Метою кваліфікаційного іспиту є діагностика рівня фахової підготовки студентів, їхньої здатності використовувати набуті фундаментальні знання, практичні вміння й навички в ході виконання ними своїх функціональних обов'язків. Основними завданнями кваліфікаційного іспиту є виявлення студентами здатності самостійно узагальнювати і критично оцінювати тенденції фінансово-економічного розвитку держави. Програма кваліфікаційного іспиту підготовлена відповідно до Стандарту фахової перед вищої освіти та Варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за галуззю знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка.

Зміст програми кваліфікаційного іспиту охоплює основну проблематику дисциплін, які дають змогу перевірити і оцінити набутий необхідний рівень знань та практичних навичок фахового молодшого бакалавра.

1.2. Порядок проведення державного кваліфікаційного іспиту за фахом для студентів спеціальності 051 Економіка..

Кваліфікаційний іспит проводиться державною комісією (ДК) після завершення навчання за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої (професійної) підготовки вимогам освітньо-професійній характеристиці.

Проведення кваліфікаційного іспиту ґрунтується на дотриманні наступних принципів:

- уніфікація умов та методик проведення оцінювання й обробки результатів екзамену;
- інформаційна підготовка студентів до кваліфікаційного іспиту;
- дотримання вимог таємності при формуванні, роздрукуванні завдань екзаменаційних білетів, їх зберіганні та використанні.

Форма кваліфікаційного іспиту визначається Стандартом фахової перед вищої освіти за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр і доводиться до відома студентів на початку навчального року, у якому буде здійснено державну атестацію. У Відокремленому структурному підрозділі Вінницькому фаховому коледжі економіки та підприємництва ЗУНУ формою державної атестації є кваліфікаційний іспит..

Проведення кваліфікаційного іспиту відбувається у терміни згідно затвердженого у вищому навчальному закладі графіку та у присутності Голови ДК та її членів. Для проведення кваліфікаційного іспиту формується екзаменаційна група з 10-12 осіб на один день роботи ДК. До державної атестації допускаються студенти згідно списку групи, що надається деканатом (навчальною частиною)..

Проведення державної атестації передбачає:

1. Реєстрацію учасників кваліфікаційного іспиту, що починається за 30 хвилин до його початку, запізнення є неприпустимими.
2. Надання студентами до початку іспиту секретарю ДК залікової книжки та документу, що посвідчує особу.

3. Вільний вибір студентами екзаменаційного білету.
4. Тривалість усної відповіді за всіма питаннями екзаменаційного білету в межах 30 хвилин.
5. Право членів ДК поставити студентам додаткові запитання в межах тематики білету.
6. Під час кваліфікаційного іспиту забороняється:
  - використовувати будь-яку літературу, записи, мобільні телефони;
  - підказувати, говорити, надавати консультації студентами один одному;
  - консультуватися з членами державної комісії;
  - виходити з аудиторії з будь-якими робочими аркушами.

У разі недотримання перелічених вище вимог студент зобов'язаний залишити аудиторію без попередження й права продовження складання державної атестації. Неприпустимим є продовження роботи над завданням після оголошення про її закінчення.

Усні відповіді студентів на питання екзаменаційного білету повинні чітко віддзеркалювати їхнє знання та розуміння важливих завдань, що стосуються проблем відповідних фахових дисциплін. Відповідь студентів на кваліфікаційному іспиті повинна свідчити про рівень професійних знань, умінь та навичок випускників, розуміння свого призначення в суспільстві, поєднання фундаментальних знань з професійними вміннями і навичками.

Голова та члени ДК фіксують результати відповіді кожного студента у екзаменаційній відомості та протоколах.

По завершенню засідання ДК, Головою оголошуються підсумкові оцінки з кваліфікаційного іспиту.

1.3. Структура екзаменаційного завдання

Завдання для проведення кваліфікаційного іспиту на здобуття освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр складається з двох частин: теоретичної (3 питання екзаменаційного білету, що охоплюють програмний зміст фахових дисциплін) та практичної (1 задача

розрахункового характеру), що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок.

1.4. Перелік дисциплін, що включені кваліфікаційного іспиту

До кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 051 Економіка включено питання з фахових дисциплін:

1. Економічний аналіз;
2. Планування та організація діяльності підприємства;
3. Економічне обґрунтування управлінських рішень;

Наведені фахові дисципліни є базовими, мають міжгалузевий характер і відображають знання студентів, необхідні для здобуття освітньо - професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

1.5. Порядок проведення консультацій до кваліфікаційного іспиту

Розклад консультацій, екзаменів доводиться до відома студентів за два тижні до початку державної атестації. За 3-5 днів до початку державної атестації для студентів проводяться консультації з усіх включених до нього дисциплін в обсязі 2 години на кожну дисципліну.

1.6. Критерії оцінювання результатів кваліфікаційного іспиту

Оцінка результатів складання державної атестації здійснюється за європейською, національною та внутрішньою шкалою коледжу контролю знань студентів та відображається у відповідних відомостях і протоколах роботи ДК. Оцінки за кваліфікаційний іспит виставляються колегіально з урахуванням думки всіх членів ДК.

При прийнятті кваліфікаційного іспиту враховуються наступні критерії:

- знання навчального матеріалу дисципліни;
- вміння виділяти істотні положення навчальної дисципліни;
- вміння формулювати конкретні положення навчальної дисципліни;

- уміння застосовувати теоретичні знання для аналізу конкретних економічних ситуацій та вирішення прикладних проблем.

У табл. 1 наведено шкалу оцінювання результатів державної атестації студентів освітньо - професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

Таблиця 1

Шкала оцінювання результатів кваліфікаційного іспиту за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	B (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Згідно з національною шкалою оцінювання знань «**відмінно**» ставиться, якщо студент набрав від **90 до 100 балів**. Він вільно володіє матеріалом, дає повні, чіткі і грамотні відповіді на питання білету, наводить приклади з допоміжної літератури та власної практики, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка «**добре**» (**75 – 89 балів**) ставиться, якщо студент володіє матеріалом на достатньому рівні, дає повні відповіді, але припускає незначні помилки; наводить приклади з власної практики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу у навчальному процесі та у практичній діяльності.

Оцінка «**задовільно**» (**60-74 балів**) ставиться, якщо студент не дає

конкретну вичерпну відповідь, відхиляється від питання білету, не аргументує відповідь прикладами, не посилається на літературні джерела, відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями білету та його практичним виконанням.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо студент не засвоїв матеріал у межах програм курсів з фахових дисциплін, не дає конкретної відповіді на питання білету, не наводить прикладів, не ознайомлений з методичною і навчальною літературою з дисципліни, не здатний висвітлити поставлене питання і набрав **менше ніж 60 балів**.

Результати кваліфікаційного іспиту оголошуються в той же день після оформлення протоколів засідань державної комісії.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

1. Предмет і види економічного аналізу
2. Економічний аналіз як галузь економічної науки. Основні етапи розвитку аналізу господарської діяльності.
3. Економічний аналіз в умовах ринкової економіки, його значення та функції.
4. Господарська діяльність як предмет економічного аналізу. Об'єкти й суб'єкти аналізу.
5. Види та напрями економічного аналізу.
6. Методичні прийоми економічного аналізу
7. Статистичні методи, які застосовуються в аналізі. Табличний метод. Особливості побудови аналітичної таблиці.
8. Прийоми групувань і відбору. Динамічні ряди. Обчислення середніх і відносних величин. Графічні методи.
9. Економіко-математичні методи, які застосовуються в економічному аналізі, їх класифікація.

10. Методика факторного аналізу
11. Поняття, типи і завдання факторного аналізу. Класифікація і систематизація факторів в економічному аналізі основні типи детермінованих економічних моделей. Способи перетворення економічних моделей.
12. Аналіз виробництва продукції робіт і послуг
13. Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки.
14. Гласність і секретність інформації. Комерційна таємниця, її межі та значення для суб'єктів господарської діяльності.
15. Організація й контроль потоків інформаційного забезпечення виробництва. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві.
16. Нагромадження, обробка, систематизація, зберігання й використання аналітичної інформації.
17. Використання ЕОМ в економічному аналізі. Розробка й класифікація аналітичних задач.
18. Створення автоматизованого банку даних для розв'язування аналітичних задач. Перевірка вірогідності джерел інформації, які використовуються в аналізі.
19. Перевірка за зовнішніми прикметами (за формою) та за змістом.
20. Використання аудиту для перевірки якості бухгалтерських даних і звітів.
21. Значення і завдання аналізу виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг).
22. Аналіз випуску продукції у натуральному виразі. Аналіз випуску продукції у вартісному виразі.
23. Аналіз виконання плану з номенклатури і асортименту продукції Аналіз ритмічності виробництва.

24. Аналіз якості продукції. Аналіз реалізації продукції. Оцінка конкурентоспроможності підприємства на зовнішніх ринках та ефективності експортних операцій.
25. Аналіз маркетингової діяльності підприємства.
26. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінювання ефективності використання ресурсів
27. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.
28. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах.
29. Зовнішні та внутрішні джерела покриття. Визначення потреби в матеріальних ресурсах від постачальників.
30. Визначення втрат продукції внаслідок недопостачання матеріалів, їх низької якості, заміни матеріалів, простоїв у зв'язку з порушенням графіка постачання.
31. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів Оцінка динаміки показників матеріаломісткості продукції й матеріаловіддачі.
32. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці. Основні завдання аналізу використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці.
33. Аналіз забезпеченості підприємства робочою силою і кількісного та якісного складу працівників.
34. Аналіз чисельності робітників за рівнем механізації й автоматизації праці.
35. Аналіз статевовікової структури персоналу і структури персоналу за рівнем освіти.
36. Аналіз стану умов праці на підприємстві.
37. Аналіз руху робочої сили та її причин. Показники стабільності робочої сили.
38. Аналіз використання робочого часу Аналіз структури робочого часу та показників його використання.

39. Аналіз факторів, що впливають на фонд робочого часу. Виявлення й аналіз невикористаних витрат і непродуктивних витрат робочого часу.

40. Аналіз продуктивності праці. Показники та аналіз динаміки продуктивності праці.

41. Аналіз впливу трудових і організаційно-технічних факторів на динаміку продуктивності праці.

42. Аналіз трудомісткості продукції, що випускається.

43. Аналіз резервів зростання продуктивності праці й випуску товарної продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів.

44. Аналіз використання фонду оплати праці. Аналіз витрат на заробітну плату.

45. Аналіз фонду оплати праці за категоріями працюючих і елементами витрат.

46. Аналіз показників ефективності використання фонду оплати праці.

47. Аналіз темпів зростання номінальної та реальної середньої заробітної плати.

48. Аналіз соціального розвитку підприємства. Оцінка рівня виконання плану соціального розвитку підприємства.

49. Оцінка забезпеченості виконання плану фінансовими ресурсами.

50. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Значення показників прибутку і рентабельності в оцінці ефективності виробництва.

51. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

52. Місце прибутку в системі узагальнюючих вартісних показників, його значення в оцінці та стимулюванні економічної ефективності роботи підприємства. Фактори зростання прибутку і підвищення рентабельності.

53. Аналіз факторів формування чистого прибутку. Валовий прибуток (збиток), фінансовий результат від операційної, основної діяльності; фактори, що формують показники прибутку.

54. Прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг). Аналіз факторів зміни прибутку.

55. Аналіз розподілу прибутку. Визначення суми чистого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства.

56. Фактори, які впливають на розмір чистого прибутку, їх класифікація на залежні та незалежні від діяльності підприємства.

57. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямів використання прибутку.

58. Аналіз впливу факторів на прибуток від реалізації продукції, що базується на категорії маржинального доходу.

59. Методика аналізу прибутку від реалізації продукції. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку та їх причин.

60. Аналіз фінансового стану підприємства.

61. Значення і задачі аналізу фінансового стану підприємства.

62. Споживачі інформації про фінансовий стан підприємства.

Завдання аналізу фінансового стану підприємства.

63. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства; зміст, оцінка й аналітичне значення окремих статей балансу.

64. Нормативні значення показників фінансового стану підприємства.

65. Аналіз майнового стану підприємства. Аналіз майна підприємства й джерел його покриття.

66. Аналіз змін у складі та структурі активів балансу на конкретну дату й у динаміці. Оцінка співвідношення основного й оборотного капіталу.

67. Аналіз структури основних і оборотних активів. Аналіз показників ліквідності.

68. Аналіз показників фінансової стійкості підприємства.
69. Аналіз показників ділової активності. Аналіз системи показників оборотності оборотних активів і причин їх зміни. Визначення суми ефекту від їх зміни.
70. Аналіз показників рентабельності. Система показників рентабельності, що використовується для оцінки фінансового стану підприємства.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Економічний аналіз: навч. посібн. за ред. Ф. Бутинця. Житомир: Рута, 2003. 680 с.
2. Економічний аналіз: навч. посіб. за ред. М. Чумаченко. К.: КНЕУ, 2003. 556 с.
3. Економічний аналіз: навчальний посібн. Є. П. Кожанова, І. П. Отенко, Т. М. Серікова та ін. 3-є вид., допрац. і доп. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2009. 344 с.
4. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник для студ. вищ. навч. закладів Є.В. Мних. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 465 с.
5. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закладів . К.: ЦУЛ, 2008. 429 с.
6. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібн. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Знання, 2007. 668 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

7. Антонюк О.П. Економічний аналіз: посіб. Київ : «Ліра-К», 2016. 320 с.
8. Воронко О.С. Економічний аналіз: навч посіб. Київ.: «Ліра-К», 2016. 280 с.
9. Литвин З.Б. Економічний аналіз: навч.посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2010. 202 с.

10. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб - 3-тє вид., випр. і доп. Київ: «Знання», 2007. 966 с.
11. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз: навч.посіб. Тернопіль: Астон. 2010. 538 с.
12. Спільник І.В., Загородна О.М. Економічний аналіз: навч.-метод. комплекс дисципліни (для студентів економічних спеціальностей). Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 432 с.
13. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: практикум. Київ: «Ліра-К», 2016. 296 с
14. Бабець Є.К., Горлов М.І, Теорія економічного аналізу: навч. посібн. . К.: Професіонал, 2007. 379 с.
15. Шубіна С.В., Часюк В.І. Економічний аналіз: практикум . К.:Знання, 2007. 230 с.

ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Роль і місце планування в управлінні підприємством.
2. Об'єкти і предмет планування на підприємстві.
3. Організація планування на підприємстві.
4. Принципи та методи планування.
5. Маркетингові дослідження, їхній зміст, цілі та види.
6. Оцінювання попиту та прогнозування збуту.
7. Переваги й недоліки основних методів прогнозування збуту.
8. Аналіз потреб споживачів та аналіз конкурентів у процесі маркетингового дослідження.
9. Виробнича програма підприємства, її зміст і основні завдання.
10. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні.
11. Зміст і завдання оперативно-календарного планування.
12. Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків.
13. Система показників використання виробничої потужності.

14. Зміст, завдання та послідовність розроблення плану матеріально-технічного забезпечення.
15. Сучасні методи планування потреби в матеріальних ресурсах.
16. Вибір постачальника та планування поставок матеріальних ресурсів.
17. Системи управління запасами.
18. Зміст і порядок планування персоналу та оплати праці.
19. Планування продуктивності праці.
20. Планування чисельності персоналу.
21. Планування оплати праці.
22. Мета, завдання та характеристика процесу планування собівартості продукції.
23. Сучасні методи калькулювання продукції.
24. Планування витрат виробничої собівартості.
25. Планування зведеного кошторису витрат на виробництво.
26. Фінансова стратегія, зміст і завдання фінансового плану.
27. Види та планування прибутку.
28. Сутність і суспільне значення виробництва.
29. Історія розвитку теорії та практики організації виробництва.
30. Технологія і виробничий процес.
31. Принципи раціональної організації виробничого процесу.
32. Планування виробничого процесу.
33. Виробнича структура та її види.
34. Сутність та розрахунок виробничого циклу.
35. Визначення виробничого циклу складного процесу.
36. Сутність і умови вибору організаційного методу.
37. Організація непотокового виробництва.
38. Партійний метод обробки.
39. Поточковий метод організації виробництва.
40. Автоматизоване виробництво та його напрями.
41. Сутність трудового процесу.

42. Організація і обслуговування робочих місць.
43. Організаційні положення обслуговування виробничого процесу.
44. Сутність і показники якості продукції.
45. Організація статистичної оцінки і регулювання рівня якості продукції.
46. Організаційна структура й основні функції технічного контролю якості продукції підприємства.
47. Дослідження ринку перед розробленням та впровадженням нової (оновленої) продукції.
48. Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства.: навч. посібник К. : Ліра К, 2013. 664 с.
2. В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовець, В.Я. Чевганова. Організація виробництва: навч. посібник К. : Лібра, 2012. 336 с.
3. Петрович Й.М. Організація виробництва : підручник Львів : "Магнолія плюс", 2010. 400 с.
4. Тяг Р.Б. Організація виробництва : навч. посібник Київ : Центр наукової літ., 2015. 248 с.
5. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства : навч. посібник. - К. : Каравела, 2012. 368 с.
6. Тарасюк Г.М. Управління плануванням діяльності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти : монографія Житомир : ЖДТУ, 2010. 295 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. В. Онищенко, О. Редкін, А.Старовірець, В. Черганова. Організація виробництва: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Лібра, 2013.
2. Пенцак М.В. Планування та організація діяльності підприємства.

Методичні вказівки та завдання до виконання практичних робіт. Львів: Технологічний коледж НЛТУ України, 2010.

3. Планування діяльності підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни К.: КНЕУ, 2015.

4. Шевченко Г.С., Варениця В.О., Данілова В.К., Луцевич В.К., Якуба М.М. Планування діяльності на деревообробних підприємствах. Навчальний посібник. Львів.: Український державний лісотехнічний університет, 2010 р.

5. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навчальний посібник. К.: ДО ЦУЛ, 2012.

ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

1. Суть та види підприємницької діяльності. Форми організації підприємницької діяльності. Види підприємницьких ризиків
2. Показники ризику та методи його оцінки Метод «дерева рішень» і аналітичний метод. Метод сценаріїв.
3. Облік ризику при прийнятті управлінських рішень.
4. Прийняття рішень в умовах невизначеності.
5. Принцип недостатнього обґрунтування. Максимінний критерій Вальда. Мінімаксний критерій Севіджа. Критерій узагальненого максимуму Гурвіца.
6. Прийняття рішень в умовах ризику. Методи оптимізації рішень для ризик-менеджменту за допомогою екстремальних задач.
7. Оцінка економічного ризику на основі аналізу фінансової діяльності підприємства.
8. Напрямки аналізу. Показники ризику при аналізі фінансової діяльності підприємства.
9. Дослідження ризику при аналізі фінансової діяльності підприємства.
10. Аналіз фінансової стійкості фірми. Аналіз оборотності обігових коштів.
11. Оцінка поточної вартості фірми.

12. Статистичні і динамічні моделі.
13. Основи фінансової математики.
14. Чиста приведена вартість для оцінки поточної вартості фірми в безризиковій ситуації.
15. Методи оцінки інвестиційних ризиків. Аналітичні моделі. Порівняльний облік витрат. Статистичні амортизаційні розрахунки.
16. Облік ризику при інвестуванні капітальних вкладень
17. Динамічні амортизаційні розрахунки.
18. Розрахунок рентабельності інвестицій. Порівняння прибутку.
19. Розробка заходів, які пом'якшують вплив ризикованих ситуацій у діяльності підприємств.
20. Виявлення фінансових резервів.
21. Формування товарного асортименту. Метод експертних оцінок «Дельфі».
22. Вибір раціональної господарської стратегії.
23. Зміст управління ризиком. Системний підхід до управління ризиком.
24. Математичні методи та моделі, як один з інструментів управління ризиком»
25. Теорія ігор. Чисті та змішані стратегії. Гра з природою.
26. Критерії вибору рішення в умовах невизначеності. Критерій Гурвіца. Критерій Вальда.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Балабанова Л.В. Маркетинг : підручник Л.В. Балабанова. Донецьк , 2012. с. 562.
2. Васильков В. Г. Організація виробництва: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2013. 524 с.
3. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки. Харків: Вид. дім "ІНЖЕК", 2014. 756 с.
4. Гриньов А. В. Організація та управління на підприємстві.

Харків: Вид. дім "ІНЖЕК", 2014. 329 с.

5. Економіка виробничого підприємства: Навч. посібник За ред. И. М. Петровича. 2-ге вид., пер. та доп. К., 2012.

6. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник За ред. С. Ф. Покропивного. К., 2010.

7. . Економіка підприємства. Підручник За ред. С. Ф. Покропивного. 2-ге вид., пер. та доп. К., 2012.

8. Економіка підприємства: Навч. посібник За ред. А. В. Шегди. К.: Знання, 2010. 431 с.

9. Економічний аналіз: Навч. посібник М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатов; За ред. акад. НАНУ, проф. Чумаченка М. Г. К.: КНЕУ, 2011. 540 с.

10. Завіновська Г.Т. Економіка праці: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2013. 300 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

11. Іванілов О. С. Економіка будівництва: Навч. посібник. Харків: Вища шк., 2010. 584 с.

12. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. К.: ПУЛ, 2013. 376 с.

13. Немцов В. Д., Довгань Л. С. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. К.: УВПК Ексоб, 2011. 560 с.